

Öppna uppgifter är utmanande även för läraren

Text: Päivi Portaankorva-Koivisto, Helsingfors universitet | Översättning: Niklas Ollila, Åbo Akademi
| Videon på finska <http://bit.ly/avoimetOngelmat>

Öppna problem kan vara öppna på många olika sätt. Det kan vara utgångspunkten i dem som är öppna, men ändå exakt formulerad – som t.ex. i ”försök hitta regelbundenheten...” – eller alternativt mindre exakt definierad och bara uppmana eleven att exempelvis ”undersöka” någonting. Problemen kan också vara öppna när det gäller antalet olika lösningar eller lösningsmetoder som kan tillämpas i dem. Det har också en viss betydelse om lösningssättet är öppet eller bestämt. En uppgift kan i sig vara öppen, men om den uppmanar eleven att t.ex. ”rita en figur” är det lösningssättet som istället är bestämt.

Läraren kan obemärkt begränsa öppenheten i en uppgift i undervisningens olika faser. Läraren kanske upplever att uppgiften inte passar in på kursens läroplan. Hen kan också misstänka att uppgiften är för svår för eleverna eller att den förutsätter någon kompetens som eleverna inte riktigt ännu har tillägnat sig. Då kan läraren skjuta fram uppgifterna till ett senare tillfälle, så att öppenheten i dem bättre kommer till sin rätt.



När läraren presenterar uppgiften för eleverna kan hen oavsiktligt göra den mindre öppen genom att förbereda eleverna för grundligt för den och aktivt hjälpa eleverna att återkalla all väsentlig kunskap och alla centrala färdigheter som den förutsätter.

Även under lösningsprocessens gång kan läraren omformulera uppgiften och göra den mer sluten. Om processen inte framskrider på ett önskat sätt kan läraren pausa arbetet med uppgiften och lära ut något för hela gruppen för att underlätta lösningsprocessen. Aktiv lärarstyrning kan eventuellt också göra problemuppgiften mindre komplex. Rastlöshet och oljud i klassrummet kan också leda till att läraren vill förkorta tiden eleverna arbetar med uppgiften och därför göra uppgiften mindre öppen. Ibland kan det vara svårt även för läraren att hantera de negativa känslor som problemlösning eventuellt ger upphov till i klassrummet.